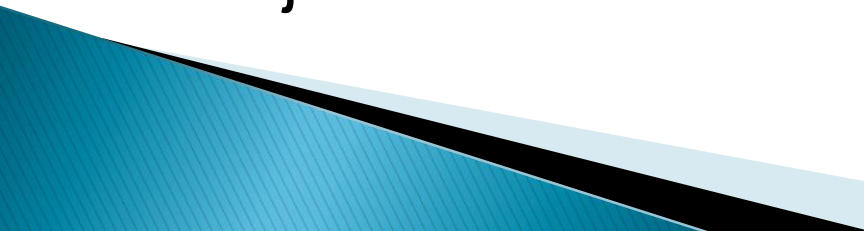

Hoe verkopen we cultuur?

Prof.dr. Cees Langeveld

**door ons te verdiepen in
de klant**

en verder?

- ▶ **Product**
    - Innovatie bijv uitvoeringspraktijk
    - Verkoop beleving, culturele + sociale waarde
    - Ontwikkel aanvullende dienstverlening
  - ▶ **Communicatie**
    - Spreek elke doelgroep en individu op eigen manier aan
    - Gebruik sociale media, discussiegroepen
  - ▶ **Binding**
    - Bevorder loyaliteit
  - ▶ **Prijsbeleid**
-

Factoren prijsgevoeligheid

Wel of niet gaan en hoe vaak?

1) Keuze: wel of niet gaan hangt af van

- educatie
- smaak

2) frequentie

- bereidheid voorstellingen te bezoeken hangt af van kosten en tijd
- kosten voor reizen, parkeren, oppas, entree en consumpties (prijs entreekaart niet in alle gevallen belangrijk)
- tijd voor het verzamelen van informatie, het kopen van entreekaarten en reistijd
- tijd is net zo schaars als geld

Smaak

- ▶ Bij de vraag naar theater kan gerelateerd aan smaak, verschil worden gemaakt tussen laag- en hoogdrempelige voorstellingen
- ▶ Throsby: de notie van een bewust verkregen smaak speelt een beslissende rol, in het bijzonder in het verklaren van het consumentengedrag bij 'hogere' kunsten en vormen van experimentele kunst
  - hoe meer smaak benodigd hoe minder belangrijk de entreprijs
  - gek dat repertoiretooneel nu juist vaak zo goedkoop is

Leeftijd

- ▶ Ouderen nemen minder risico dan jongeren
- ▶ Ouderen hebben hogere prijsbereidheid
- ▶ Ouderen zoeken meer comfort
  - Jongeren zijn eerder bereid risico te nemen dan ouderen, experimenteel toneel trekt meer jongeren
  - bij opera en klassieke muziek is sprake van minder risico, dus meer ouderen
- ▶ afgezien van bijzondere manifestaties leiden lage prijzen tot jongere bezoekers
- ▶ bij elke vorm van podiumkunsten leidt stijging van entreprijzen tot stijging van de gemiddelde leeftijd van het publiek

Eenmalige versus frequente bezoekers

	Frequente bezoekers	Incidentele bezoeker
theater	geen substitoot	(veel) substituten
reserveren	meer kaarten tegelijkertijd	enkele kaarten
motief	'moeten het zien'	plezier
doel	culturele behoefte	sociale contacten
prijs	belangrijk	minder belangrijk
referentieprijs	gebaseerd op verleden	gebaseerd op doel consumptie
periode	voor een seizoen	eenmalig

Inkomen – prijs

- ▶ hoogopgeleiden kopen meer kaartjes
- ▶ zijn vaak hogere inkomens maar hoeft niet
- ▶ sommige onderzoeken: hogere inkomens kopen niet meer maar duurder kaartjes
- ▶ algehele inkomensstijging leidt tot toename van publiek

productdeterminanten

determinant	Invloed op prijsbereidheid
Omvang productie	+
Internationale reputatie	+
Populariteit genre	+
Mate van vernieuwing	+
Decor, visuele effecten	+
Schaarste	+
Lengte van de voorstelling	+
In house productie	+
Bekendheid/relatie met artiest	+
Bekendheid producent	+

vervolg

determinant	Invloed op prijsbereidheid
Bekendheid regisseur/schrijver/componist	+
Relatie met andere artiest (voorprogramma, samen optreden)	+
Imago theater	+
Prijsdifferentiatie	+
Capaciteit theater	+
Locatie theater	niet
Particulier/gesubsidieerd theater	niet

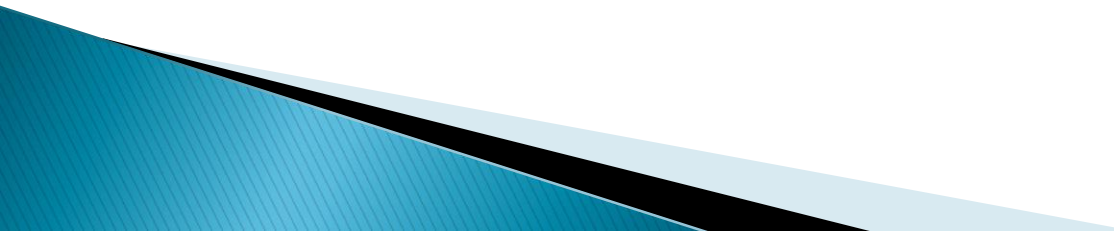
Elasticiteiten

- ▶ Prijselasticiteit, inkomenselasticiteit, kruiselasticiteit
- ▶ Prijselasticiteit = - procentuele verandering gevraagde hoeveelheid/procentuele verandering van de prijs
- ▶ Voorbeeld: de prijs van goed A stijgt van €2,- naar €2,20, daardoor daalt de gevraagde hoeveelheid van 200 kg naar 150 kg. De prijselasticiteit wordt dan
(-) $-25\%/10\% = 2,5$
- ▶ Veel podiumkunsten $e_p \approx 0,5$
- ▶ D.w.z. prijsstijging 5%, daling bezoek 2,5%.
Opbrengsten nemen toe

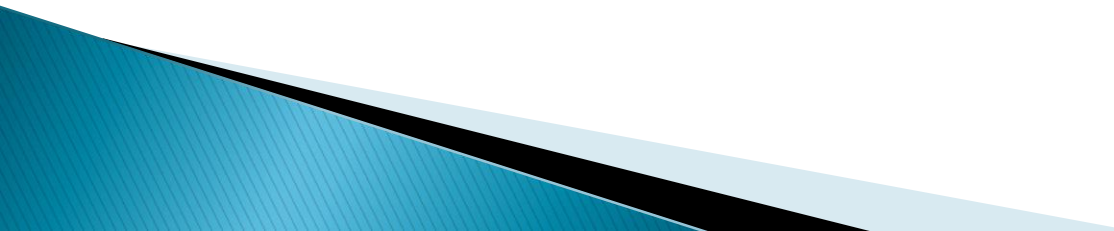
Elasticiteit vervolg

- ▶ prijsstijgingen leiden niet tot een significante daling van publiek; lage prijselasticiteit
- ▶ geringe prijsdaling leidt niet tot sterke toename van publiek
- ▶ maar e_p verschilt per inkomensgroep, soort voorstelling en niveau prijzen
- ▶ prijsniveau van substitutiegoederen is gemiddeld van geringe invloed op de vraag naar podiumkunsten; lage kruiselasticiteit
- ▶ bij populair aanbod kruiselasticiteit hoger dan bij moeilijk aanbod

Samenvattend

- ▶ gerelateerd aan de vraag naar podiumkunsten zijn prijs- en inkomenselasticiteit en invloed van prijzen van substitutiegoederen laag
  - ▶ de invloed van tijdbesteding, kwaliteit en smaak is groot
  - ▶ risico schrikt ouderen af en jongeren niet
  - ▶ hoe meer smaak benodigd hoe minder belangrijk de prijs
-

Prijsdifferentiatie/-discriminatie

- ▶ Differentiatie is verschil in prijs als gevolg van verschil in diensten/beleving
  - ▶ Discriminatie is verschil per doelgroep
-

Prijstelling in theaters en concertzalen

- ▶ relatief weinig rangen in de theaters/culturele centra
- ▶ vroeger en elders veel meer
- ▶ veel theaters één rang, aanbodgericht denken
- ▶ prijsverschil tussen de verschillende rangen is beperkt
- ▶ Rolling Stones 2006:
  - VS 50 – 381 euro
  - Europa 79 -129 euro

Prijsdifferentiatie

- ▶ meer differentiatie leidt tot hogere recette en meer bezoekers
- ▶ bij grote prijsverschillen moet de bezoeker snappen dat er een aantoonbare reden is waarom zijn stoel duurder is dan een andere stoel

Andere ontwikkelingen

- ▶ Veiling van kaarten
- ▶ Dynamisch prijsbeleid
- ▶ Pay what you want

Dynamisch versus statisch

- ▶ Nu statisch: prijzen voor heel seizoen vaststellen
- ▶ Ontwikkeling:
  - prijzen variëren in tijd
  - prijzen tot 1 september bepalen daarna afhankelijk stellen van de marktsituatie
  - bij hypes en goed ontvangen voorstellingen stijgt de prijs, bij tegenvallende voorstellingen daalt de prijs
  - prijzen vanaf.....
  - Stop met aanbiedingenmarketing, beloon vroegboeken
  - weekendprijzen hoger dan weekprijzen
  - dynamic pricing ontwikkelen
  - Van pre commitment naar post reward

Pay what you want

- ▶ Experimenten (Ro, Tilburg, Sittard, Venlo)
- ▶ Geen wetenschappelijke analyse
  - Publicitaire aandacht
  - Opbrengst circa de helft van de entreeprijs
  - Niet echt extra publiek
  - Imago: staat sympathiek
  - Maar ook: zal wel een slechtlopende voorstelling zijn
  - Leuk voor een keer

centrum	Vroegboek- korting	differentiatie	Korting/ discriminatie	loyaliteit	tijdreductie
Westrand	ja	nee	<26, >55 Leraren Gezinsbond groepen	nee	formulier
De Ploter	ja	nee	Vrijwel idem	nee	formulier
Vondel	ja	nee	Vrijwel idem	nee	formulier en internet
De meent	ja	nee	Vrijwel idem	nee	internet

Denk vanuit de klant

- ▶ Verkoop beleving in plaats van producten
- ▶ Pas prijsbeleid toe waarbij bezoekersaantal en opbrengsten worden gemaximaliseerd
  - Pas prijsdifferentiatie toe
  - Pas prijsdiscriminatie toe
- ▶ Bevorder dynamische prijssystemen
  - Bevorder loyaliteit, werk op gevoel

Succes!